Quelle: http://manuscripta.at/?ID=26098
Copyright: Admont, Benediktinerstift

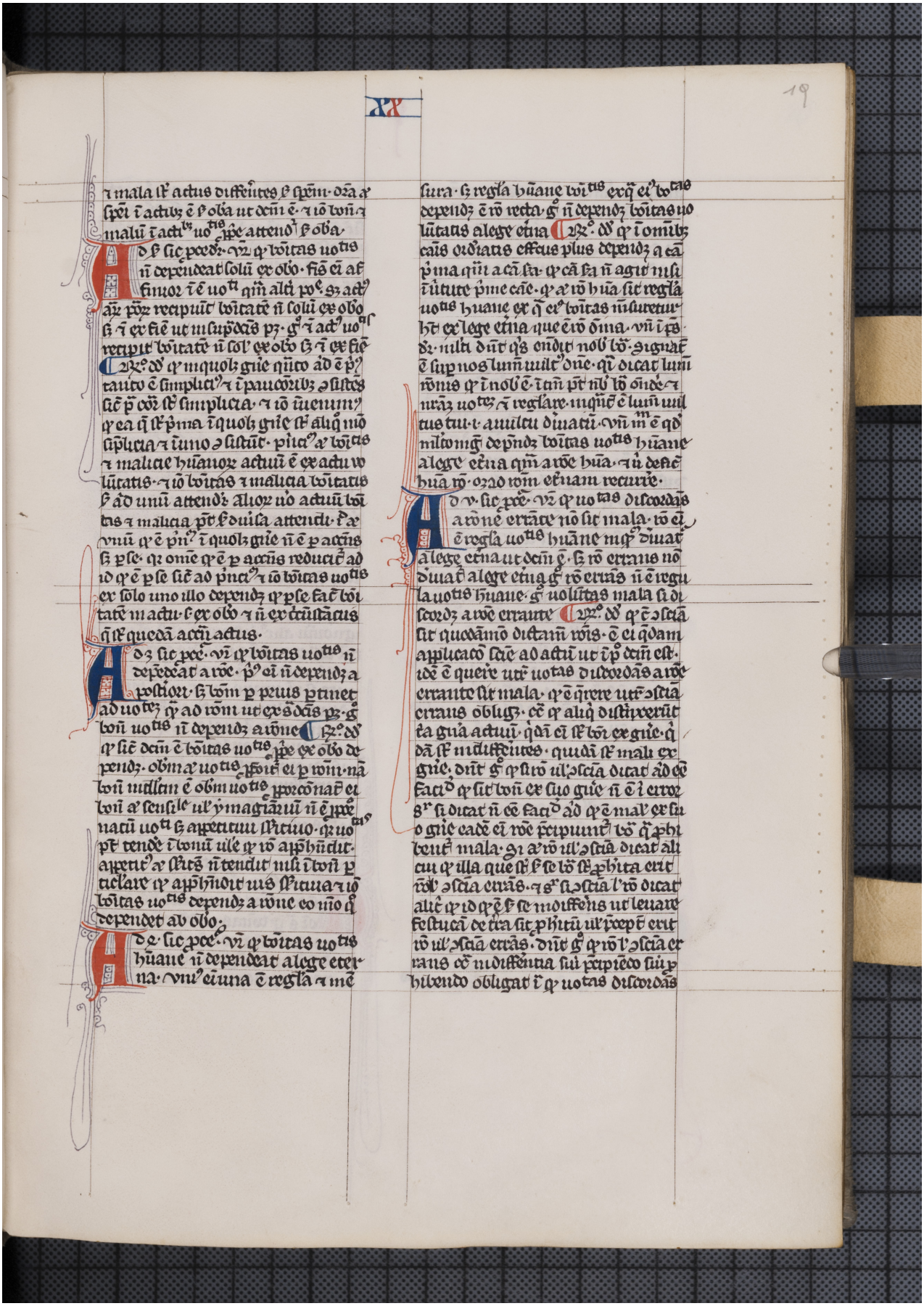

19

XX

et mala sit actus differentes specie. dicta a
specie et actus est obiecta ut dicunt et. et ideo voluntas et
malum in actibus voluntatis attendit obiecta.

Ad secundum sic proceditur. Videtur quod voluntas voluntatis
non dependeat solum ex obiecto. finis enim est
finis in aliis potest esse actus. sed actus
aliquis potest recipere voluntatem non solum ex obiecto
sed et ex fine ut in superioribus patet. quod et actus voluntatis
recipit voluntatem non solum ex obiecto sed et ex fine.

Respondeo quod in quibusdam quidam dicunt ad hoc primo
tantum esse simplicia et in paucioribus aliquis
sic posset esse simplicia. et ideo videntur
quod ea quae sit prima in quibusdam quae sit aliquid mo
simplicia et in uno aliquid. prima autem voluntas
et malitia humanorum actuum est ex actu voluntatis. et ideo voluntas et malitia voluntatis
sit ad unum attendere. Aliquid autem actuum voluntatis et malitia potest esse duplex attendere. et ad
unum quod est prius in quibusdam quae non sunt per accidens
sed per se. quia omne quod est per accidens reducitur ad
id quod est per se sicut ad primum et ideo voluntas voluntatis
ex solo uno illo dependet quod per se facit voluntatem in actu. et ex obiecto et non ex circumstantiis
quae sit quedam accidens actus.

Ad tertium sic proceditur. Videtur quod voluntas voluntatis non
dependeat a voluntate. primum enim dependet a
posteriori. sed voluntas primum pertinet
ad voluntatem quam ad rationem ut exposuimus prius. et
voluntas voluntatis non dependet a voluntate.

Respondeo quod sicut dicunt et voluntas voluntatis
dependet ex obiecto. primum enim voluntatis non
voluntas aliquam obiectum voluntatis procedit natura et
voluntas ad sensibile vel ymaginatum non est primum
natum voluntatis sed appetitus sensitivus. quia voluntas
potest tendere in bonum vel quod apprehendit
appetitus sensitivus non tendit nisi in bonum particulare quod apprehendit vis sensitiva et ideo
voluntas voluntatis dependet a voluntate eo modo quo
dependet ab obiecto.

Ad quartum sic proceditur. Videtur quod voluntas voluntatis
humana non dependeat a lege eterna. Omne enim
eternum est regula et mensura

sura. sed regula humana voluntatis exorbitans et voluntatis
dependet et non recta. et non dependet voluntas voluntatis
a lege eterna.

Respondeo quod in omnibus
causis ordinatis effectus plus dependet a causa
prima quam a causa secunda. quia causa secunda non agit nisi
virtute primae causae. quia autem humana sit regula
voluntatis humanae ex qua est voluntas voluntatis non habet
ex lege eterna quae est ordinatio divina. verumtamen
dicit quidam quod ordinat nobis bonum signat
et super nos lumen vultus domine. qui dicitur lumen
rationis quia in nobis est. et tunc patet nobis bonum et
nostra voluntas et regulare nequit esse lumen vultus tui et amittere divinitatem. verum in eo quod
nihil magis dependet voluntas voluntatis humanae
a lege eterna quam a ratione humana. et ideo deficit
humana ratione. et ad rationem eternam recurrere.

Ad quintum sic proceditur. Videtur quod voluntas discordans
a ratione errante non sit mala. ratio enim est
regula voluntatis humanae magis dividat
a lege eterna ut dicunt et. et ratio erranti non
dividat a lege eterna. et voluntas mala si di
scordet a ratione errante.

Respondeo quod est quaestio
sit quodammodo dictamen rationis. et ei quodam
applicatio scientiae ad actum ut in primo dicunt est.
idem est queire utrum voluntas disordinata a ratione
erranti sit mala. quia est quaerere utrum scientia
erranti obligat. et quia aliqui distinxerunt
ita quia actuum. quidam enim sit bonum ex genere. quidam
sit indifferentes. quidam sit mali ex
genere. dicunt quod quinto vel scientia dicat ad hoc
facit quod sit bonum ex suo genere non est error
sed si dicat non hoc facit ad quod est malum ex suo
genere eadem ratione recipiunt ratio quod philosophi
tenent mala. sed a ratione vel scientia dicat aliquid
quia illa quae sit sit secundum philosophiam erroneam
vel scientia erranti. sed si scientia vel ratio dicat
aliquid quod est indifferens ut levare
festucam de terra sit philosophum vel praeceptum erroneum
vel scientia erranti. dicunt quod quia vel scientia er
rans hoc indifferentia sui propriae sui p
hibendo obligat in quantum disordinatus